

Het beste van Christopher Hitchens

Boeken van Christopher Hitchens bij Meulenhoff

God is niet groot

Hitch 22

Sterfelijk

Christopher Hitchens

**Het beste van
Christopher Hitchens**

Vertaald door Richard Kruis

Met een voorwoord van Joost Zwagerman

Oorspronkelijke titel *Arguably* (waaruit een selectie is gemaakt)

Copyright © 2011 Christopher Hitchens

Copyright voor de Nederlandse taal © 2012 Richard Kruis en
J.M. Meulenhoff bv, Amsterdam

Vormgeving omslag Zeno

Omslagfoto Joost van den Broek

Vormgeving binnenwerk Steven Boland

Foto auteur Alpha/Landov

ISBN 978-90-290-8770-4

ISBN 978-94-6023-373-6 (e-boek)

NUR 320

www.meulenhoff.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Leef wat je leven kan: je bent gek als je het niet doet.’
— Lambert Strether in *The Ambassadors*

Inhoud

Voorwoord van Joost Zwagerman	11
Inleiding	21
Goden van onze voorvaderen:	27
de Verenigde Staten van de verlichting	
Benjamin Franklin: ongedwongen	33
Abraham Lincoln: kind van de rekening	41
Mark Twain: Amerikaanse radicaal	47
JFK: in ziekte en in het geniep	54
Saul Bellow: de grote assimilator	63
Vladimir Nabokov: Orkaan Lolita	72
Vidal Loco	80
Politieke dieren	85
Oud genoeg om te sterven	96
Isaac Newton: barstjes in de zwaartekracht	104
Gustave Flaubert: I'm with Stupide	111
De donkere kant van Dickens	116
Over <i>Animal Farm</i>	122
Graham Greene: alle donders!	132
Houden van Philip Larkin	145
J.G. Ballard: de catastrofespecialist	156
Harry Potter: de jongen die leefde	162
Waarom vrouwen niet grappig zijn	168
Stieg Larsson: de auteur die met vuur speelde	177
Zo veel openbare toiletten, zo weinig tijd	184
Recht in het gezicht	188
Wijndrinkers aller landen verenigt u	191
Geloof me, het is marteling	194
Benazir Bhutto: dochter van het lot	202
Oriëntalisme	205
Vakantie in Irak	211
Er was eens in Duitsland	219

Erger dan <i>Nineteen Eighty-four</i>	225
Noord-Korea: een natie van racistische dwergen	229
Gaat de euro ten onder?	233
Isabel Allende: Chili herleeft	237
Martin Amis: <i>Lightness at Midnight</i>	248
Denkend aan Hitler	265
Victor Klemperer: overlever	279
Kom op voor Denemarken	289
Vermijd het taboe	294
Ze is geen fundamentaliste	297
Zie af van eufemismen	301
Woorden doen ertoe	305
Het andere L-woord	308
Het u-tijdperk	311
Een zeer, zeer obscene woord	314
Register	317

Ter nagedachtenis aan Mohemed Bouazizi,
Abu-Abdel Monaam Hamedeh en Ali Mehdi Zeu.

Voorwoord van Joost Zwagerman

In 1981 vestigde de Britse journalist, essayist en polemicus Christopher Hitchens zich in de Verenigde Staten. Bijna twintig jaar later, in 2000, werd hij benoemd tot gastdocent aan The New School in New York. De contacten met zijn studenten brachten Hitchens ertoe een brievenbundel te schrijven, geïnspireerd op *Brieven aan een jonge dichter* van Rainer Maria Rilke. Bij Hitchens werd de titel: *Letters To A Young Contrarian*, waarbij ‘contrarian’ in dit geval misschien het beste is te vertalen als ‘dwarsdenker’. Aan de hand van leven en werk van uiteenlopende personen als Emile Zola, burgerrechtenactiviste Rosa Parks en Václav Havel zette Hitchens, met zijn studenten als de geadresseerden, uiteen hoe je als jonge intellectueel met schrijfambities met resultaat en succes tegen de heersende tijdgeest, de politiek-correcte modes en vooral tegen de ‘zittende elites’ in kunt denken en schrijven. Aan het eind van het brievenboek gaf Hitchens een reeks uiterst concrete adviezen en richtlijnen die het ‘dwarsdenken’ veilig moeten stellen: ‘Hoed je voor het irrationele, hoe bekoorlijk het zich ook presenteert. Mijd “het transcendente”, en mijd ieder die je aanspoort (...) het eigen ik te verdelgen. Wantrouw mededogen: geef voor jezelf en anderen de voorkeur aan waardigheid. Schuw het niet voor arrogant of egoïstisch te worden versleten. (...) Blijf nooit passief als je stuit op onrechtvaardigheid of domheid. Hecht aan een soeverein oordeel over standpunten en geschillen (...) Wantrouw je eigen motieven en wantrouw elke uitvlucht.’

De opsomming wekt, ook na jaren, de indruk dat Hitchens zich hier niet uitsluitend tot zijn jonge dwarsdenkers richtte. Het leek ook alsof hij zichzelf toesprak – alsof hij de behoefte had om na jaren van debat en polemieken nog eens de leefregels te formuleren waar hij zich te allen tijde aan had te houden.

Het beste van Christopher Hitchens bevat een keuze uit de in 2011 in Engeland en de vs verschenen vuistdikke bundel *Arguably*, de verzameling essays, polemieken, columns en artikelen die Hitchens publiceerde in de jaren 1999-2011. *Het beste van Christopher Hitchens* illustreert dat de schrijver inderdaad trouw is gebleven aan de richtlijnen uit *Letters To A Young Contrarian*.

Ik kan niet inschatten of die trouw hem moeilijk af is gegaan, maar dat hij, om maar iets te noemen, regelmatig voor arrogant en egoïstisch is uitgemaakt, behoorde kennelijk tot de ‘bedrijfsschade’ die Hitchens van tevoren al had ingecalculeerd. Van jongsaf aan was Hitchens geïntrigeerd door de schrijver als publieke intellectueel. Hij schreef er zelfs een boek over, met de tongbrekende titel *Unacknowledged Legislations. Writers In The Public Sphere* (2000). De oeuvres van George Orwell, Saul Bellow, Christopher Isherwood, Oscar Wilde, Allan Bloom en Sir Arthur Canon Doyle passeren de revue, met als leidraad de kennelijk onvermijdelijke spanning tussen hun literaire werken en hun reputatie en imago. Meer dan eens waren die reputaties – altijd ten onrechte – gebaseerd op publieke optredens en activiteiten, en pas in veel latere instantie op hun feitelijke literaire werk. Hitchens benadrukte dat hun reputatie vaak lange tijd het zicht zelfs ontnam op dat feitelijke werk.

Misschien voorzag Hitchens bij het schrijven van *Unacknowledged Legislations* wel wat hemzelf zou overkomen. Hij maakte tv-reportages, verscheen vaak in de vs en Europa in talkshows, nam deel aan talloze debatten en gaf evenzoveel lezingen – en al die nevenactiviteiten tezamen leken soms, vooral in Engeland, een onbevooroordeelde lezing van zijn literaire werk in de weg te staan – een situatie die sommige Nederlandse schrijvers en essayisten maar al te bekend zal voorkomen.

Bij zijn overlijden in december 2011 leek het er even op dat Hitchens’ levensloop in plaats van zijn oeuvre de in memoria domineerde. In de necrologieën in Britse en Amerikaanse dagbladen en opinietijdschriften doken telkens dezelfde ‘wapenfeiten’ op: zijn bijna titanische alomtegenwoordigheid in de Britse en Amerikaanse pers en in talkshows, waarbij hij in latere jaren meer dan eens duidelijk beschonken in de tv-studio’s zijn opwachting maakte. Zijn trotskistische jonge jaren, uitmondend in een totale

politieke gedaanteverwisseling, die zich het schrilt openbaarde in zijn adhesie aan de regering Bush junior, tijdens het arglistig associëren van Osama Bin Laden aan Saddam Hoessein. Zijn luidkeels beleden atheïsme, verwant aan dat van Richard Dawkins, culminerend in het triomfantelijk getoonzette boek *God is niet groot* (2007). En niet te vergeten zijn soms spectaculaire participerende journalistiek en experimenten, waarbij telkens weer het You Tube-filmpje terugkeerde waarop is te zien hoe Hitchens vrijwillig de methode van het zogeheten *waterboarding* ondergaat, waarbij iemand die wordt verhoord en weigert te spreken eens flink met zijn hoofd in een bak met water wordt geduwd – niet kortdurend, dat spreekt voor zich.

Er viel zoveel spectaculairs over Hitchens te vertellen dat zijn literaire verdiensten in het gedrang leken te komen. Uit die necrologieën rees een curieus beeld op van deze onontkoombaar schrijvende essayist en polemicus: een in crescendo bassende godloochenaar en zwaar drinkende heuler met de Amerikaanse neo-conservatieven die tussen de bedrijven door zijn artikelen schreef, steeds vaker grote, dikke woorden bezigend, op de grens van getetter en gebral. Altijd briljant gebral, dat wel – maar toch: gebral.

En dat was het dan.

Ik werd bij het lezen van die necrologieën tamelijk droevig van dat beeld. Een heel leven bezig geweest met onvermoeibaar lezen en schrijven, met een bevlogen zoektocht naar het juiste evenwicht tussen literaire soevereiniteit in non-fictie en een onverschrokken engagement, en wat is na je overlijden de teneur in de necrologieën? Een even getalenteerde als alcoholische ruziezoeker-met-overgewicht is ons ontvallen.

En dat terwijl enkele maanden voor zijn dood dus *Arguably* was verschenen, naar mijn smaak hét boek dat ons, veel meer dan zijn memoires *Hitch 22* (2010) en *God is niet groot*, De Hele Hitchens toont, de onvermoeibare superbe stilist en eeuwig nieuwsgierige meester-essayist, die inzag dat belezenheid en wereldwijsheid de grootste gevaren vormden voor een zelfvoldane toon en stijl.

Even essentieel als zijn – vaak door zelfspot gestutte – bluf was zijn zorgvuldig geconserveerde jeugdige honger naar (lees-)